

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-uteza 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Ejhľa jedon žid, pred ktorým ešte aj Herkó Páter klobúk strhne.

Židi! tak sa má počať nové tisícročie, — Krst treba prijať, čo naloženie Božie!

Prosíme, ba neústupne žiadame, aby v každom kat. kruhu a hostinci „Herkó Páter“ slovenský sme mohli čítať.

Kol'kokrát!!?

Kol'kokrát nám sľúbili,
Že nám bude lepšie;
Že ich srdco s nami
Bude láskavejšie.

Kol'kokrát nás mámili,
Že už bude dobre,
Budeme sa cítiť
Dobre v noci vo dne.

Pri volbách vždy sľubujú
Páni liberáli,
Že na sneme prevedú
Spasonosné plány.

Sľubovali, naši
Synovia že budú
Vojákmi dva roky,
Či sú verní sľubu?!

Že nám oni dane
Dľa možnosti znížia,
Kapitalistom zas
Viac o to povýšia.

Že i právosúdie
Hej jednoduchejšie
Bude, by i sedliak
Bol si na tom lepšie.

Bude rovnoprávnosť,
Protekcii koniec
Bude, a tak dajú
Blahobytu veniec.

Že aj volby budú,
Jak predpíše zákon,
Úradskí vždy musia
Vraj pracovať na tom.

Čo ale vidíme,
Páni liberáli
Či sa toho držia,
A takže sú s nami?!

Či sú svedomítí
Pri volbách a inde,
Či nehľadia na to.
Kde dajaký zisk je?!

Nie liberálov,
Ktorí nás nešetria,
Volme si lež ľudí
Herského svedomia.

Môžete sa chýtiť na to, aby ste hrali zástroj koní — vravia Wekerlovei Sapárymu a Apponimu — môžete i s nami tahať voz krajiny, lenže toľko si vyprosíme vopred, že hrnce masné v našej moci zostanú.

Mnohé pohyby ač i akciu pánov vyslancov by sme mohli porozumeť z ich akcií.

50 profesorov na všeučelisku Pázmáňa tu v pokrstenom, tu v nepokrstenom stave.

A tak nedivíme sa nad tým, že vedeetvo je teraz gšeftom v ruke héberských pánstvi, jako to i z účinkovania doktorlebenov, zvlášte ale z ich literárneho zamesknania a novinkarenia vysvitá.

Novinkár Kaffer sa vzal na to, že pomýli ľudové shromaždenie v Tapolei.

Na šťastie ale neprišol, lebo by ho tak boli privítali, že by bol myslel, že je zulukafferom.

Židovská tlač žiada, aby už i vo vyššej snemovni sedeli páni z vyvoleného a obrezaného pokolenia —

ponevác vraj po prekrstení sa Heinrich Léwayho — je tam Karol Sás jediný židovský veľmož. Pravdaže nerátajú vhykrhšteného.

Nuž preto sú neni sphokhojni s jediným Švábom magnatskej snemovne, ponevác židovský veľmožovia hornej snemovne sa nemnožia tak, ako švábi?

Jedon pán sa vyslovil, že by mali páni duchovní lepšie podporovať slovenského Herkó Pátra.

I my to myslíme, lebo keď i vláda založí podobné žartové noviny, vtedy už neskoro bude pachoriť sa.

Teraz páni ablegáti sú rozprehnúti po celej krajine, aby sdělili voličom, čo činili, a budú činiť na snemovni.

My im radíme, aby nebehalo toľko po svojich okresoch, lež aby radší verní, neotržene verní zostali sľubu, ktorý ľudu učinili pri volbe.

Pravdaže človek lieta, keď sa bojí, že sa mu masný hrniec prekotí. Oni si ale myslia, že radší boj sa, jako ľakni sa.

Na zneuctenie ľudovej strany — jako vieme — dali komisné hanopisy tlačit a rozdávali ich vo Várine na ľudovom shromaždení, a ešte rozchyrovali, že samá ľudová strana je ich pôvodkyňou,

Varinska bitka sa previedla bez polievania krve, lebo feldvebel nechcel rozkázat na ľud strielať navzdor vóli slúžneho.

Či ešte neodohnali toho človečka? Môže sa to stať.

Jebuzei si na to ani nemyslia, že tou cestou môžu jednúe von špacírovať, ktorou sa kedysi maďari dnuka dostali.

Stokrátšic sa vzdialilo jebuzov z Galície.

Ha vhead nhás príhde ešte vhiacejh, — si spievali.

V záujme cirkve revers podpísať — je hriech v očiach vlády; revers podpísať ale, že sa Uhorsko zaviazže kvótu zvýšiť, — to sa páci pánom liberálom.

Sedemkráť mi luhal Nekerle, sa vraj ponosovalo Veličenstvo. Čo môže za to pán Nekerle, že číslo 7 je číslo židovské.

Rotšildovi vraj ponúkajú miesto, aby si mal kde palác vystaviť: vtedy by zaiste on tam bol „malým kráľom.“

Rotšild ešte nenechal si stavať v Judapešti palác; ešte ani neprišiol navštíviť výstavu.

Theda je množno, s Lhuegerom v jednom mhesthe bhývath?!

Majetok Rotšilda vraj nemá celkom poctivý pôvod, píše jedon francúzsky spisovateľ totižto, že nezachádzal celkom verne s majetkom od panovníka sebe zvereným.

Čehé, hakhý tko hopovážlhivec.

Či to kto kedy veril, že židovský statok z čistého prameňa pochádza?

Cigánsky ponos.

— Ajjajaj! Ašpoň len jedon krajčarčok pán veľkomožný, taký šom hladní, div sa mi žalúdok nevyrazi.

— Pravda si sa zas objedol?!

— Oh nie, vtedy by sa mi nevyžil, lež skorej pretrhol.

Otvorený list.

V Judapešti, 3. augusta. 1894.

Ctený pán Redaktorko!

Šlag mha mhôže trafhit, thak sha mhusim nhásilne jhedovať, lhebo človek mhá hlen shamé nheštastie, khead do toho Judapeštu príde, vholal shom aj mhójeho phána rhebeho shosebou, tholko shom mhu nhacighánil, čo thu bhude všetko vhideť, a nhajviac o tej phodzemskej mhašine čo tho dho nhašého ausštelungu ide, že sha ani snej nekhadí, anižhe tho khomína nemá, a tho utheká jhako čert. Dhosť nha tom, že prvá cesta nhaša bhola nha

Andrašsku ulicu, kdhe my ubohí chudáci žhidáci bhývame, a shom cheel stou phodzemskou dho ausštellungu isfh; — jhak smhe sha phrekváphili, zavreté dvere, a khead shme sha phýtali, čo sha thu stalo, phočuli sme, že thu bhol oheň.

Nhü wie hást oheň? sha mha phýta rebe, všhak sthe my hovoril, že tho sha ani nekhadí, a že tho ani ohňa nemá; — nho shom stál theda jhak khóšerové thefa, a shom sha dhíval nha zlatú bránu.

Išli sme theda do jhedneho hosthinea, a tham sme sha dhozvedeli všetko, jhak tho bholo, že thá elektrošligovička tho je oheň; — ahle mne tho njako dho hlavy neišlo.

Photom mi mhój phán rhebe hovoril, že shom e trulo, čihi nevím, že v phekle je oheň? no thá elektrošligovička jhe thiež phredsá phodzemou, theda nha tom nheni nix sa čo čhudovať.

Strašne horúco mi bholo, išli sme photom s pánom rhebem e trochu sa okhúpať dho Dunaja a skoro sme tham oba sha ožhrali, thak vieme dhobre pluvať. Vaj, Vaj!

Anhi nemôžem od žialu dhial phisať, však bhudúeno viac.

Váš skoro uthopený a dhobre plhuváci

Šlojmo Phinkhas,
khaplán židovský.

Zlatá holubica.

— Poďte len sem bliž ku mne, drahá holubica, nech omládnem trochu od vás.

— Ale idte, vy falošný, a kebych ja zostala staršia pri vás?!

Kusy zrkadla.

V tom sú rovnakí všetci ľudia, že to-tižto želejú nad pominutým šťastím.

*

Šalomon povedal, že kto najdepriateľa, poklad najde; teraz sa to tuším na opak musí vykladať.

*

Blázni a deti pravdu hovoria, len škoda, že múdri a dospelí nadajú nič na nich.

*

Sila ženy svoj základ má v jej slabosti.

*

Mnohé ženy sú na to pyšné, že sú neni pyšné.

*

Vraví sa, že žena ubitá je dobrá; len škoda, že muž býva ubitý s tým, že zlá žena sa mu ujšla.

Múdrost Koránu.

Korán, táto biblia turecká zakazuje víno piť, dovoli ale viac žien mať; doista preto, lebo každý vie, že človek triezlivý sa neodhadlá tomu, aby viaccerými ženami vládol.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Buďh zaľúbencom: lhebo lháška je slepá.

Nhech tha čím časthejšie navštíví phán exekhútor.

Khebys prinhúthený chce byťh, aby si dobrý phozor musel dath na sheba.

Khebys sa mhusel každé rháno dhívaťh na tho, čo shí vhečier phojedhol.

Bhud thakhý obratný a ľahký, aby nhebolo na thebe viac mäsa, nežli na vrabcovi.

Buďh taký vzácný, abhy tha každhý deň navštívovali veritelia.

Mhaj veľmi bhoathého otea, a nech onh tha prežije aspoň s desiatmi roky, a tebe všetko až po smrti poručíť mieni.

Dobre ho potešil.

Súsed Ján oslepnul a veľmi sa sťažoval na tento biedny stav. Raz prišiel ho kamarát navštívíť, ktorému tiež vylial, čo ho v srdci boli.

— Hej kamarátku — rekne, ale bych bol šťastlivý, keď bych videl, a hľa teraz sedím temný doma ani vo väzení.

— No netráp sa nič šťastlivý si i tak, lebo keď nemáš oči, netrafiš aspoň do pekla.

Pravdomluvný Fráter.

Tie nové spoločenské pomery sú také, jako ľadovec: nehodné.

Každý loptoš je taký, jako Pilát: ruky si umýva.

Kňaz je taký, jako noc: do čierneho rúcha oblečený.

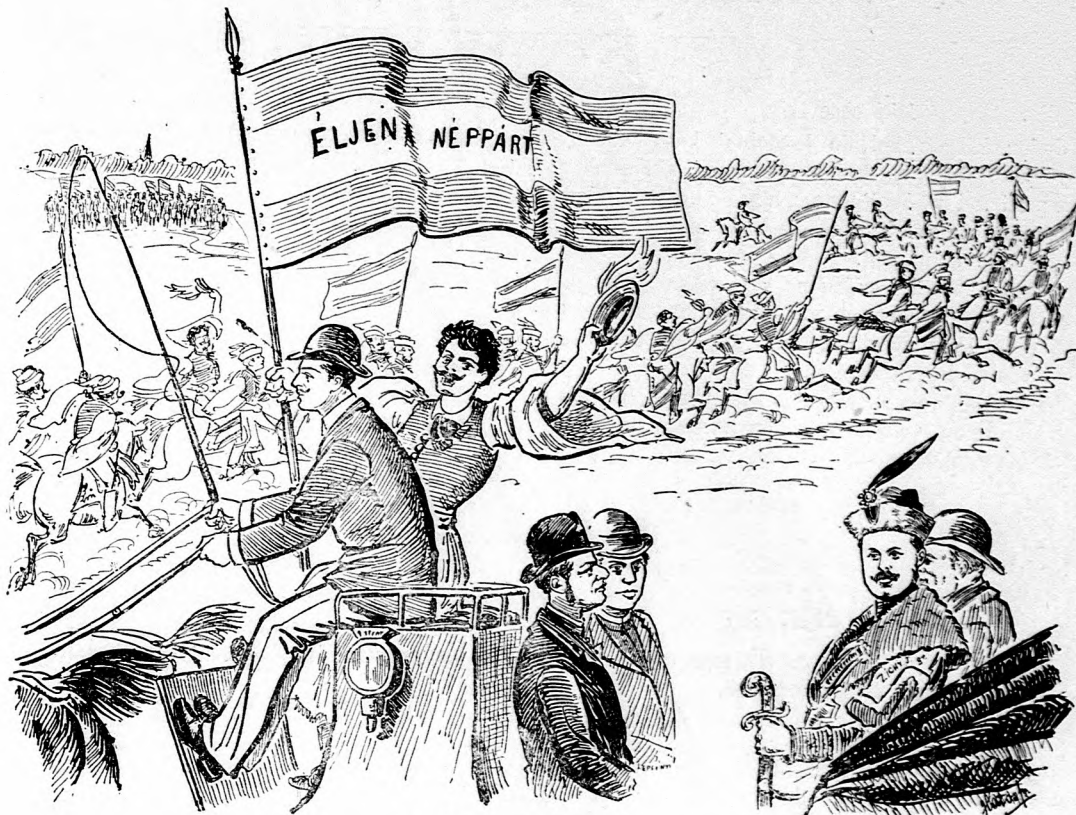
Kresfan je taký, jako paprika: kýcha sa vláde od neho.

Ale aj taký jako kočka: bojá sa ho mameluci, jako kočky myši.

Herkó-Páter je taký, jako prút: sľahá neporiadnikov.

Nákresy so života ľudovej strany.

Chudobný pôvod ľudovej strany v Szabadszentkirályi.

Hlas ľudu je veru hlas Boží, — Za stranou ľudu, hej všetko beží!

Remeselník z Luptova.

Ja som dobrý remeselník
Z tej Luptovskej stolice,
Chodím, blúdím po Gombáši,
Chodím drotovať hrnce.

Žeriem, logám u Kozúcha
U Meisnera židáka;
Vino, pivo i pálené
Robí zo mňa trpáka.

Lúbam päť obrezancom
Zaškrtiť chcem ľudárov —
Ach keby mi nanosili
Gombašania moc darov.

Smrším strašne Gombašanom
Prepítý som korhelstvom,
Vrším na ľud — úrad dobrý —
Vyznačujem sa zderstvom.

Keby mi len gombašania
Vyprášili dobre prach —
Mám ho v gatoch, v nohaviciach;
Skľučuje ma hrozný strach.

Desím sa vždy pred Kajdúchom
Strýkom, svákom a kmotrom,
Bo tne bičom matrikárov,
Čo nekoria sa lotrom.

Korím sa ja Milvon Maxo
Celou dušou i telom,
Pred Kajdúchom liberálom —
Kožuchovým hotelom.

Utíšil bych hlad nesmierny
Syrom, maslom, vajeami;
Nezachádzal bych tak tvrdo
S ľudom, so Švošovcami.

Topor.

— Anekdoty Herkó Pátra. —

Jaký chce križ.

Jedon fõišpán bol do kostolnej kassy dlžen, a aby pánu farárovi, ktorý bol veľmi skromného života, pretiahol mäťový motúz, aby neurgiroval dlh, cheel preňho dajaké vyznačenie zadovážiť, ktoré už mnohým židom vykonal.

Pošle okresného sudeu na vyskumanie vôle p. farára. Sudea po moe chvály vyrukuje, že by už zasfúžil dajaké vyznačenie pán farár, či príjme ten križ, fõišpán vás bude proponovať.

— Ovšem, rekne, príjmem, ale len čo Kristus niesol, nie ale ten, čo fõišpán židom na krky povešal.

Sudea išiol s veľkým nosom.

Kedy bude millenium.

— Papa, povedz mi, kedyže bude zas millenium, rád bych vedel.

— Prečo že by si rád vedel, Janko?

— Nuž preto, lebo vtedy zas dostanem nové šaty.

Múdra školská odpoveď.

Katechet: Prečo nemohli ísť duše z predpekliá rovno do neba pred Kristom, povedz Jozef.

Jozef (ktorého otea vrátili, keď išiol do Ameriky): — lebo nemali cestovného pasu.

Detský rozum.

Babka Jankovi rozpráva, že jaký je on šťastlivý, keď môže tak suchý chlieb ochrustať, a že ona nemôže, lebo nemá zubov.

— No babka ty si šťastlivejšia než ja, keď nemáš zubov, lebo do pekla len tí pridú, čo môžu zubami škriptať tak nám rozprával p. katecheta.

Z krémy.

Janko ide pod „hojsom“ z krémy a spieva si: „Všetko ma nechalo kréma i svet.

Už opustenejšieho odomňa niet.“

Jožko Triezvy: Ach nermút sa tak Janko nermút, všetko ťa neopustí. Zebráčka palica sa ťa nezrekne.

Ale to utrafila.

— Jakú pokutu uložil Boh Adamovi?

— Aby s boľastou dietky plodil a svojej manželke poddaný bol; odpovedalo jedno emancipované dievča.

— Kde zabil Kain Abela?

— V maštali.

B e s e d n i c a.

Porukomstvo.

(Pokračovanie.)

Keď ešte len jaká-taká úfnosť bola k vyzdraveniu, poslali pre pána Pobehaja.

A veď on nepredpisoval veľa liekov; prečo ho i v žalúdku mali lekárnici.

Najvážnejšou vecou bolo pred ním opatrovanie.

Súdruhovia sa ho neraz pýtali, čo je za príčinu, že on tak s výsledkom lieči i tých, ktorým iní lekári, aby pomohli, na to ani myslieť sa neopovažia.

A ktorého on vyliečil, tomu sa nikdy nenavrátala nazpäť choroba.

On na otázky len to odvetil vždy, že je to jeho tajemstvo, ktoré len po jeho smrti výnde na vreh.

Ešte jednu vec si musíme zapamätať o pánu Pobehajovi. On totižto navzdor všetkej sbehlosti a obrátnosti nezbohatol.

On chudobných zdarma liečil, ba i liek im kupoval, ba čo viac, keď im už lepšie bolo, malo jeho vrecko starosť o to, aby skrže dobré jiedlo k vláde došli.

On bol starým mládencom, a tak svoju všetku silu a schopnosti vynaložil na chorých a na 16—17 ročnú vnučku; ktorá po bratovi zostala.

Veľmi ju on miloval a predsa jej neshromažďoval poklady.

Preto ale švárna Ilonka neškodný majetok zdedila, keď dobrý strýc o dakoľko rokov na veky zažmúril oči.

No jako je to, však si práve prv povedal, že ten starý Pobehaj neshromažďoval majetok.

Tak jest: vec ale takto sa stala.

Okrem nábytku, a iných drahocenných vecí, peňazí nenechal po sebe.

Bol ale v porukomstve jedon paklík ači sväzok zapечатný, ktorý prešol na Ilonku; a bolo naznačené, že v tom sväzku je skované tajemstvo jeho liečenia.

Ruskí novinkári od slova do slova.

Kto chce videt žida v jeho úplnej bezočivosti
nech pride do Judapešti.
(Pozorní, učení a vážni ľudia sú tí rusi).

Detský rozum.

— Mama šak mňa boecian priniesol, — pýta sa
Janko zvedavý mamy.
— Ano syn mój.
— A tatu tiež boecian doniesol?
— Ano.
— No pravda mamu toho musel na krýdlach
priniest, bo je veľmi veľký.

Ten sväzok sa má na verejnej licitácii predaf,
a peniaze ktoré sa zaň dostanú, do šporitelne uložiť,
a keď sa Ilonka vydá, môže si ich vyzdvihnúť.

To sa veľmi rozšírilo medzi lekármi.

Bohatí a chýreční lekári sa ubiehali, aby ten
uzlík dostať mohli.

Na licitáciu sa dostavili bankári, sklepari a tí
najchýrenejší kupci.

Za sväzok sa dostalo 20 tisíc zlatoviek.

Zakiaľ sa Ilonka vydá, pekne narastie pre ňu
tá suma.

A čo bolo v tom zväzku?

On bol celkom prázdny.

Len následovné slová boly k čítaniu:

Nohy a brucho treba teplo držať, hlavu a hrdlo
chladno.

To bol klúč k tajemstvu toho chýrečného lekára.

Hej kebych i ja mal také heslo a pravidlo
lekárske skryté, ktoré by mňa k takému bohatstvu
doviedlo.

Prázdnu zápisnicu máš už, len pravidlo ti chýbä.

Višňovan.

Múdri.

Jedon múdri sa vždy hlupákom nazýval, bars
aj múdrejší bol, než druhí, ktorí sa všade a vo všetkom
za tých najmúdrejších považovali.

Jedon hlupáček chce z neho vytisnúť príčinu
tohoto držania, a preto takto prehovoril k nemu:

Čudno je to so mnou tu na svete, ponevác si
myslím, že som hlúpy, tým viac sa presvedčujem o
mojej múdrosti.

Na čo mu ten druhý odvetil:

Ba naopak, mój synku, čím múdrejší chceš byť
v očiach iných, tým hlúpejší i v skutku.

Žartová obrázková hádka.

Moje dievča nemôžem najst,
Kde si mohlo ono len zajst?

(Nech sa páči najst hu.)

Drevené karičky zo železa.

Učený cigán. — Dľa zaslúženia odmenený učiteľ.

— Furman, ktorý s lichvou milosrdne zachádza. —
Zehudobnený lekárnik. — Pobožný ľud hlavno-
mestský. — Vlúdny úžerník. — Ponižený žid
bohatý.

Listareň redakcie.

Kroké: Ján V. Kto to videl, koša sa báf; smelý človek
sa ani paliči nebojí.

Vrcholec: Pošlite len, však naše pero je na to, aby vy-
hobilo, kde čo chybuje.

Ku Štiavnic: A. F. Viem, že teraz prázdniny máte, ale i
to skazujem, že k písaniu vôle nemáte. Keď som taký mladý
bol, vždy som šibrinkoval s perom a s čiernidlom.

Milodary na tlačiareň „Herkó Pátra“ zasláné.

Pán Majstrik v Rovnom, Trenčín,
Posať nám zlatovečku z príčin,
Aby sme mali tlačiareň našu.
Boh nám pomôže, a vám vďaka sa pošlú.

Kto povie pravdu.

To už dávno vieme, že kto povie pravdu,
Hej nešfachtnejší prebujú mu hlavu.
Ale práve preto málo kto ju povie,
Nech bárs hocako ho štegotí svedomie.
Preto sme si vzali my smeli pred seba,
Ze všade povieme pravdu, kde je treba.
Eud budeme brániť a zastávať smele,
Za pravdu bojovať budeme my vrele.
Nebojíme sa my pánov liberálov,
A tým menej ešte od peňazí kráľov.
Chceme ľud osvietiť, cestu mu ukázať,
Po ktorej ku biahu má vždy verne kráčať.
Frčky chceme trepať o bradu a o nos
Všetkým, proti ktorým má dobrý ľud ponos.
Nedaj sa Šlesinger, tak je to prisloví
Ani sa nedáme nech hocčo chcú židi,
Lenže k tomu múdrosť ľudu nedostačí,
Potrebujes k tomu múdrosť i vtip väčší!
Kresťanské noviny i k tomu žartové
Vynahradia všetko, čo je trochu chybné.
Len treba ich veľmi usilovne čítať,
A kde možno je, predplatiteľov získať,
Do nich dopisovať, by nám ľahšia bola
Práca, liberálom ktorá je ohava.
Ony sú osezné, ale i príjemné,
Veru rozeženú chvíľu neprijemné.
Lepšie je v nedelu a vo sviatok čítať
Herkó-Pátra, nežli po zlých krémách lietáť.
Lenže môžeme my malo učiť ľudí
Pre predplatiteľov počet veľmi chudý.
Moc predplatiteľov, písebnú podporu
Žiadame od teba, milovaný ľudu.
A preto kričme; hólom solem hep, hep,
Dopisovať a predplatiť treba hneď, hneď.
Našich horľiteľov o Bože požehnaj,
By mali už tunák na svete milý raj! J. N. J.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: **Napoleon Janda.**

Putovanie do LURDU.

V posledných rokoch, aj vlani viac sto duší
putovalo do Lurdu. Cesta je veľmi lacná, keď sa ich
viac sobere do spoločnosti, pretože sa prajnejšie
postúpenia obsiahnu, je i príjemnejšie a poučejšie
viacerým spolu cestovať.

Ktorí sa vlani súčasťnili na púte a videli dušnú
vznešenosť kajúceich a ich óduševnenosť vtedy, keď
z očí do očí videli, jako prišlo k zraku už od rokov
slepé dievča. a ono od radosti zvislo; chromí a
kriví poodhadzovali palice a barly a medzi ostatnými
zvelebovali Boha vo všetkých rečách sveta a pa-
trónku toho pútnickeho miesta; opätujem kto tieto
udalosti videl, a bol ich očitým svedkom, ten s ra-
dostou a vďačne sa rozpamätá na ne a si žiada to
miesto sväté znovu navštíviť.

A preto z čiastky tí, ktorí sa už v minulosti
súčasťnili, ale i budúce účasť chcú vziať, z čiastky,
ktorí len teraz chcú putovať, slovom viacerí žiadali
usriadenie takého pútu; s veľmi prajnými podmien-
kami sa nám podarilo previesť, aby ten pút sa stal
pod ochranou jedného pastiera **25 sept. 1896.**

A síce tak, že v Budapešti jeho osvietenosť
bude sv. omšu slúžiť a po jeho kázni sa pohnú pútni-
ci k východnej štaniči, odtiaľ ale na vlaku sa
dotknú následovné uhorské mestá; Sz.-Fehérvár,
N.-Kaniza, potom ale Pragerhof, Cormons, Udine,
Venedig, Verona, Majland, Genova, San Reino Nizza,
Toulon, Marseille, Tarbes, konečne sa dorazí do
Lurdu.

5 dni zostaneme v Lurde, **9. októbra** ale sa na-
vrátime.

Útraty púťové:

Za železničnú cestu sem i tam, za bydllo na
staničiách, na furmanku, na loď, slovom za úplne
zaopatrenie sem i tam:

I. trieda: 240 zl.

II. trieda: 180 zl.

III. trieda: 105 zl.

Postojíme na následovných staničiách:

a) V Majlande	1 deň ta,	a 1 deň sem
b) V Nizze	1 " " "	1 " "
c) Marseille	1 " " "	0 " "
d) Lurd	5 " " "	0 " "
e) Venedig	1 " " "	0 " "

Ktorí chcú účasťni byť na tomto putovaní, nech
uám sdedia svoj umysel do **15. augusta 1896.**; spolu
ale vopred nech nám dajú 50 zl. na nápis Ivána
Besseditsa, čo zastupeu spolku podujateľského inter-
nacionalného na cestovanie, do Budapešti Kalvin-tér
4. sz. I. em. 7. kde sa opoved dá i na iné otázky
na cestu sa vztáhujuce. S uctou

Sporiadateľstvo.

Tlačou „Pátrie“ Budapešť, Üllői-ut (Köztelek).